



III. évfolyam, 12. szám. Megjelenik havonta egyszer. Budapest, 1912. december.
 Kiadóhivatal: VII. ker., Rottenbiller-utca 35. sz. I. 3. — Előfizetési díj egész évre: csak 50 fillér.

Az olvasóhoz!

Ezen számmal a Békeharang harmadik évfolyama lezárul. Hála a mi hűséges Istenünknek, amiért munkájában lapunkat megsegítette és sok olvasónak áldására adta. Köszönet illeti azonban az önkéntes munkatársakat is, kik a kiadás és terjesztés körül buzgólkodtak. De nem akarunk megállni az eddigi eredménynél. Ki akar segíteni, hogy az előfizetők száma a kétszeresre emelkedjék? Akik pedig eddig előfizettek, siessenek, kérjük, a megújítással. Isten velünk!

Karácsonyi fény.

Kelj fel, világosodjál! Ezs 60. 1.

Mindnyájan a világosság részére teremtettünk és embernek nincsen joga a sötétségben élni. Természeténél fogva azonban az ember sötétben ül. Azért mondja az Úr neki: Kelj fel! Világosodjál! Ama időkben Ezsaiás próféta jövendőt látott és az eljövendő fényről mondta: a Sionbelieknek eljő a Megváltójuk. Mennyivel jobb dolgunk van manapság. Hiszen a Megváltó azóta eljött már! Az igazi világosság immár ragyog! Az Úr dicsősége feltámadt rajtunk! Csak fel kell nyitni szemeinket, hogy nézhessük a nagy ragyogást. A keresztlelő János bizonyosságot tett fényeségről, mondván: Mi láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszerűlöttének dicsőségét! És ez a fény nemcsak a bethlehemi jászol kis

gyermekében ragyogott, hanem folyton világoskodott, Jézus teljes élete folyásában. És miért kellett ez örök ragyogásnak oly nagyon tündökölnie? Hogy minden embert fényével eláraszson, aki csak él e világon. Nem is nehéz e fényben járni, sokkal nehezebb elvonulni e fény elől. Ha süt a nap, sugarai elől csak valamely sötét kamrába rejtőzhetünk el és szántsándékkal kell elfordulnunk Isten akaratától, ha kegyelmének sugarait nem kívánjuk. Nem könnyű az elhatározás: Akarok! Felkelni akarok, Isten fényét szívembe zárni akarom! Melegedni, égni akarok a feltámadt tűznél, hogy magam is meleg, tüzes és ragyogó legyek! Hogy én is világítsak másoknak. Hogy az én ragyogásom is hirdesse Krisztus dicsőségét. Magyarán: életemet be akarom állítani az evangélium fényébe, hogy bevilágítson mindent, ami abban sötét és rejtélyes. Ne féljünk attól, ha a Szentlélek, melyet az Isten ad, sok olyant felfedez, melyet a világosság azután bánt. Tudjuk meg, igaz, hogy az Isten igéjének fénye felfedi a mulasztást, vétket, bünt, de odavilágít a forrásra is, melyből erőt, vigasztalást, bocsánatot s kegyelmet kapunk. A Jézus Krisztus vére megtisztít minden bűneinket. Akik csak e forrás kristályvizében megmosták bűneiket, azoknak boldog karácsonyuk támadt! Boldogan adnak hálát az Úrnak, amiért felfed és befed. Amott fenn pedig számlálhatlan serege vár azoknak, kik a Bárány vérében bűneiket megmosták. Csak úgy tudunk az örök fényességbe feljutni, ha már ideleenn a fény gyermekei lettünk. Ezért kelj fel, világosodjál, mert eljött világosságod és az Úr dicsősége rajtad feltámadott! F. A.

A metodizmus történetéből.

Wesley János élete.

VII
(Folytatás.)

Azt a tapasztalatot, mely a Wesley fivérek életét és munkáját is oly alaposan megváltoztatta, közönségesen a „megtérés“ szóval jelölik meg. Ha e kifejezés a bűn tudatos szolgálatából az Úrnak szolgálatába való átlépést jelentené, akkor e kifejezés a Wesley fivérekre nem alkalmazható. Mert megtérése után senki jobban nem gyűlölhethet a bűnt, senki sem küzdhet ellene elszántabban, mint azt az oxfordi metodisták már megtérésük előtt tették. De ha úgy értjük e kifejezést, hogy kifejezzük vele az Istennek régi, testi, a saját meg nem újított akaratunkban való isteni szolgálatról az új, lelki, a bennünk lakozó Krisztus ereje által ható isteni szolgálatra való átmenetet, mely az egész embert megújítja, úgy e tapasztalat a szó igaz értelmében megtérésnek nevezhető.

Követve eddigi szellemi vezéreiket és koruk uralkodó hittudományi felfogását, abban keresték eddig Wesleyék a Krisztus követését, hogy a biblia szabályait pontosan teljesíteni igyekeztek. Szentírásunk a nagy törvénykönyv volt számukra; az evangélium szerinti Isten parancsa volt az emberekhez, hogy tökéletes életet éljenek. A hit által való igazulás és amik ezzel összefüggnek, az Istenrel való békeség tapasztalata, a Krisztussal való közösség a hitben, a bűn feletti diadal az Úr Lelkének erejével, az Istenhez való gyermeki viszony tudata, mindezek benne voltak ugyan az anglikán hit tételeiben, azonban csak mint holt betűk és ezért oly ismeretlenek, hogy mindenki „új tant“ látott bennük. A csehmorva atyafiaknak és Luthernek köszönhetik a Wesley fivérek mindenekelőtt annak felismerését, hogy az üdvösség nem saját erőlködés gyümölcse, hanem az Isten önkéntes adománya, melyben a hit által részestülünk, továbbá nekik köszönhetik annak felismerését is, hogy az Isten ezen adományát meg lehet tapasztalni, azaz hatásában öntudatosan felismerni. Másszóval német tanítómestereiktől Wesleyék megtanulták, hogy az ember Isten gyermekévé lesz és az marad, nem a parancsok betartása által saját erővel, hanem a Krisztussal való hitbeli összeköttetés által. Ezáltal vallásos életük azonban alaposan megváltozott. Oly békeséget és oly örömet éreztek a Szent-Lélek által, melyről azelőtt nem tudtak semmit; most már meggyőzhették a bűnt annak ereje által, aki Lelkével bennük lakozott.

Ez a belső átváltozás súlyos következményekkel járt. Wesley hittudományának és munkásságának súlypontja eltolódott. Azelőtt

az egyház és rendje voltak számára az üdvösség közvetítői; a pontosan végrehajtott egyházi szabályok voltak számára az isteni kegyelem csatornái. Most már a Krisztussal való személyes hitbeli összeköttetések lettek azzá. A súlypont a külsőségről a belsőségbe helyeztetik át. Az egyházi cselekményeknek, például a keresztségnek ható ereje helyébe a megfeszített és feltámadott Krisztusban való hit lép. Sem az egyház, sem a keresztség, sem külső engedelmisség nem alapjai az üdvösségnek, hanem egyedül a Krisztus irgalmazó kegyelme és ez a hit az emberé lesz egyházi közvetítés nélkül az Isten ígéretében megnyilatkozott Krisztusban való hit által. Anglikán álláspontból helyesen jegyzi meg *Wedgwood S.*: „A keresztyén ember születésnapja áthelyeződött keresztségéről megtérésére és ezzel meg van vonva két hatalmas teológiai felfogás határa.“

Hadd nyilatkozzék két mai wesleyanus hittudós. A legkiválóbbak egyike, *Rigg J. H.* azt mondja: „Ama tapasztalat egész munkásságát felforgatta. Eddig az volt a feladata, hogy Krisztus és egyháza tekintélyére való hivatkozással, különösen az egyházi fegyelem és rend által, férfiakat és nőket buzdítson s intsen arra, hogy tartsák be az egyház szabályait. Egyházi tisztviselő volt, büntető bíró, erkölcsi és szertartási rendnek őre a templom szolgálatában, akinek főmunkája abban állott, hogy az egyházi fegyelmet minden apró részletben érvényesítse. Most az lett a hivatása, hogy az embereknek hirdesse a Krisztusban való üdvösséget. Legtöbb és legelső munkája volt Krisztushoz vezetni az utat. A többi mind magától jő. Nem volt többé a pap, ki a templomi rendre figyel és azt végrehajtja, hanem a követ, aki a keresztlő szellemében és hangján a bűnösöket túl saját személyén és túl az egyházon, egyenesen a Jézus Krisztushoz vezérel, aki az Isten báránya. Ez órától kezdve a szertartásos pap és egyházi iskola-mester átváltozott a Krisztusi hit által való evangéliumi megváltás tüzelkű predikátorává. Ebből támadtak a wesleyanus metodizmus és az összes metodista egyházak.“ A további fejleményekről pedig azt mondja *Hughes Hugh Price*: „A Rubikoni átlépték. Az egyházi hagyományok félretétele, az apostoli helyettesítés mellőzése, a presbiterek és püspökök kirendelése, egy teljesen felszerelt egyház építése, mindezek ama estének tapasztalatából eredtek.“

Természetesen még ekkor sem zárult le teljesen a fivérek belső fejlődése. Bármennyit is vettek át a herrnhuti atyafiaktól, mégis akadtak oly eszmék, melyeket csakis nagyobb belső tusák után sajátíthattak el. Az üdv bizonyosságának tanát eleinte oly magas polcra emelték, hogy csak azokat tekintették

az Isten gyermekeinek, akik e bizonyosságot nyilváníthatták is. Későbbi időkben írja erről Wesley maga: Csak azon csodálkozom, hogy midőn 50 évvel ezelőtt egyszerű szívvél Károly fivérem és én azt tanítottuk, hogy bárki, ki nem tudja bűnei bocsánatát, az Isten átka és haragja alatt áll, az emberek erre minket agyon nem köveztek. Remélem, a metodisták most ezt jobban értik. Predikáljuk az üdv bizonyosságát, mint az Isten minden gyermekének jogát, de nem követeljük mint az Isten gyermekeihez tartozó elengedhetlen szükségét és nem is átkozzuk azokat, kik ezzel nem bírnak.“

Wesley János azonkívül, miként az atyafiak környezete Londonban egyáltalában, túlságos sulyt helyezett érzelmeire annyira, hogy benső csüggedések óráiban az Isten gyermekeihez tartozását el sem hitte.

Hónapokkal azután találunk még ilyen gyötrő gondolatokat naplójában. Így október 14-én azt írja: „Nem találok magamban szeretetet Istenhez és Krisztushoz. Nincs bennem a Szentlélekben való csendes, állandó öröm. Nincs bennem az a nyugalom sem, mely az aggodást és kétséget kizárná.“ Sőt 1739 január 4-én még azt is írja: „Barátaim azt hiszik, hogy eszemet vesztettem, mert azt mondtam, hogy egy évvel ezelőtt még nem voltam keresztyén. Azt állítom, hogy még most sem vagyok az. Azt persze nem tudom, hogy mi lett volna belőlem, ha benne maradok a kegyelemben, mely akkor nekem adatott, midőn bűneim bocsánatát úgy megtapasztalhattam, mint soha azelőtt. De hogy ma nem vagyok keresztyén, azt oly biztosan tudom, mint azt, hogy Jézus a Megváltó. Mert keresztyén az, ki a Lélek gyümölcseit bírja, mint szeretet, béke, öröm, hogy csak néhányat említsek. És ezekkel nem rendelkezem . . . Ha kéréd tőlem: honnan tudod, hogy szereted az Istent? Nos, e pillanatban érzed, hogy szeretsz-e engem vagy sem. Én pedig e percben érzem, hogy nem szeretem az Istent. Azért tudom, mert érzem.“

Hogy az ilyen kijelentéseket megérthessük, el ne felejtjük, hogy Wesley János saját megítélésében nagyon pontos volt és korlátlan nyíltsággal felírta önvizsgálódásának eredményeit, továbbá hogy az érzelmi szempontok ily túltengése akkor London atyafiságos köreiben divatos volt. Ettől az egészségtelen érzélgős keresztyénségtől hamarosan kiszabadította magát és figyelemreméltó, hogy az 1739. év után naplója kevés feljegyzést tartalmaz saját lelki állapotáról, annál inkább tesz azonban bizonyosságot arról, hogy élete mindjobban felolvadt a Mesteréért való munkában és abban a meggyőződésben, hogy részére jelen van az Isten segítsége.

Későbbi években, midőn nézetei jobban leszűrődtek és megértek, ítéleteit saját helyzetéről, melyet Georgiából való hazautazása közben január 8-án feljegyzett, megváltoztatta. Ahol ez volt feljegyezve: „én, aki Amerikába mentem, hogy másokat térítsek, magam sem tértem még meg,“ ott hozzáfűzi: „Ebben nem vagyok bizonyos.“ A felkiáltáshoz: „a haragnak vagyok gyermeke, a pokolnak örököse,“ hozzáírja: „ezt nem hiszem!“ S később: „Már akkor bennem volt a szolga hite s nem a fiú hite.“

Wesley tanulóveinek befejezése utazása Németországba. Már Georgiában azzal a gondolattal foglalkozott, hogy Herrnhutba látogat, az odavaló atyafiakkal ismerkedni. Most még inkább indíttatva érezte magát „ama szent férfiakkal érintkezni, kik a hit teljes erejének élő tanúi, hogy ők Isten segítségével lelkemet erősítsék s hogy előrehaladhassak hitről-hitre, új s új erőre.“ Egy kis útítársaság, öt angol és három német, kik között ott volt *Töltschig János* és *Ingham*, Wesley barátja, június 12-én hagyták el Londont. Útjuk Rotterdamban át a Rajnán felfelé Frankfurtba és Marienbornba vezetett, ahol Wesley július 4. és 19. között *Zinsendorf* grófnál tartózkodott. Felhasználta az alkalmat, hogy sok atyafival találkozzék, fel is kereste konferenciájukat és isteni tisztelőtüket. Fellépése azonban megmutatta, hogy nézetei még nem tisztultak eléggé és ezért az atyafiak még nem bocsáthatták az úrvacsorához. Újokat folytatták Weimarba, Jenába, Halléba, ahol csak hosszabb várakozás után eresztették be őket, megnézték itt a Franeke-féle árvaházat, azután Meissenbe, Drezdába, végre augusztus 1-én Herrnhutba érkeztek. Naplójában Wesley részletesen leírja ottani tapasztalatait s megfigyeléseit. Pontosan jegyezte a hallott predikációkat, az atyafiakkal való tapasztalatait, azokkal társalgott, pl. Dávid Keresztélyel és Nitschmann Dáviddal. Augusztus 24-én nehéz szívvél távozott e „boldog helyről.“

„Szívesen tölteném itt életemet, de Mesterem munkára hív engem szőlőjének más részébe. Mikor is fogja ez a keresztyénség a világot úgy betölteni, mint a víz a tengert!“ így kiált fel búcsúzásul.

Ki akar segíteni?

Uj előfizetőket

a Békeharangnak!!

Megható hasonlat.

A következő hasonlatból — tekintve a keresztyénség ellen való sok támadást s azokat a gonosz hatásokat, melyek a családi életet tönkreteszik — sokat tanulhatunk. *Edwards Jonathan* híres amerikai lelkész és teológus volt; a XVIII. században élt; családját Isten félelmében és Jézus Krisztus szeretetében nevelte fel. Utódai közül 1000-et felkutatnak. Ezek közül 14 teológiai igazgató, 100 egyetemi tanár, 100 híresebb ügyvéd, 60 orvos, 30 bíró, 60 író, százan felüli a lelkészek és misszionáriusok száma, és még sokan közülök vezető emberek az amerikai ipari és kereskedelmi életben. Ugyanabban az időben élt *J—h* gonosztevő családja is. Az ő utódai közül 1200-at kutattak fel. Közülük 400 teljesen elzüllött, 310 hivatásos koldus, 130 betörő stb., 60 tolvaj, 7 gyilkos. Mind az 1200-ból csak 20 dolgozott valami ipari munkában, s ezeknek a fele is a börtönben tanulta meg mesterségét. Mind-ebből kitűnik, hogy az Isten félelme és Jézus szeretete a családban mind az állam, mind az egyén hasznára van. Hogyan neved családodat? E. M.

Innen-onnan.

A verbászi gyülekezetnek október 29-én jelentős ünnepe volt. Nem volt az évi ünnepély, sem énekes istentisztelet, sem konferencia, sem kápolna-avatás és mégis ünnep. Az egész napot ugyanis a biblia tanulmányozásának szánták. S van-e ünnepelesebb dolog, mintha az Úr Jézusnak egy gyülekezete a hétnek egy teljes napját (nem a vasárnapot, midőn amúgy is isteni tiszteletre összegyülekezik) arra jelöli ki, hogy megtudakolja mennyei királyának akaratát, amint szent igéjében nyilvánította.

A tanulmány tárgya Péter első levelének két része volt. A tárgy így hangzott: „Az Isten gyermekeinek jogai és kötelességei.” Dél előtt lapunk szerkesztője beszélt I. Péter 1, 1—12 versekről. Mily kiváló jogai voltak az Úr tanítványainak! Ujjászűlettek ők élő reménységre! Legnagyobb csoda, mit az Isten a bűnös emberrel művelhet, hogy megújítja őt Jézus Krisztus képmására, gyermekévé, örökösévé s a Krisztus örökös társává teszi. Igaz, hogy Isten gyermekeinek is sokat kell itt a földön szenvedniök. Sok szomorúságon kell átmenniök, de a hitnek meg kell ma-

radnia, mint a tűz által kipróbált aranynak. De meg is őriztetnek Isten hatalma által az üdvösségre, ha megmaradnak a hitben.

E beszédet áldásos úrvacsora ünnepe követte.

Délután *Georgi H.* predikátor Burkhardtsdorfból beszélt (Szászország). Az első rész másik felét tárgyalta. A kötelességekről beszélt. „Felövezvén elmétek derekait, mint józanok, tökéletesen reménykedjétek a kegyelemben,” így kezdi Péter apostol intéseit. Ha a célt elérni akarjuk, őrizkednünk kell minden széthúzástól, elforgásolódástól és csakis az egy szükséges dologra kell figyelmünket összpontosítanunk. Az az egy szükséges pedig az, hogy szentek legyünk, miképen szent a mi mennyei atyánk.

Szónok szavai után a jelenlevő predikátorok is hozzászóltak s mindenki tapasztalatainak és belátásának tárházából buzdító és érdekes gondolatokat fűzött hozzá úgy, hogy bizony az idő gyorsan múltott.

Az esti gyűlésen, mely ismét jól volt látogatva, Péter első levele 2. részének 1—10. verseit tárgyaltuk. A legfenségesebb lelki gondolatok mily bősége gyűlik össze ily bibliai fejezetben. Sokszor nehéz ennyi gondolattal rövid beszédben végezni. De *Méhner* predikátor értett hozzá minden verből a legfontosabbat kihámozni és a legkomolyabb intelmekkel megostromolni a lelkiismeretet. Végül úgy hangzottak az utolsó versek, mint az ég üzenete: „Ti pedig, választott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép vagytok, hogy hirdessétek Annak hatalmas dolgait, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket.”

Vajha a kedves verbászi gyülekezet, vajha mi mindannyian, kik e sorokat olvassuk, oly keresztyénekké válunk, kik szóval és tettel a világnak Jézus Krisztus dicsőségét hirdetik!

Vallásos összejövetelek tartanak:

Budapesten, VII., Rottenbiller-u. 35. I. 3.:

Vasárnap d. e. 9 órákor prédikáció, istentisztelet.

„ d. u. 5 „

„ d. e. 11 „ vasárnapi iskola.

„ este 1/7 „ a férfiszövetség gyűlése.

Kedden „ 8 1/4 „ bibliaóra.

Angyalföld, VI., Petneházy-utca 25.:

Vasárnap d. u. 2 órákor vasárnapi iskola.

„ este 8 „ istentisztelet.

Szivesen látjuk!

Kiadó a „Keresztyén könyvesház k. f. szöv.”

Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utca 35. sz. I. 3.

Szerkesztő: Melle F. H. Ottó.

**Boldog karácsonyt,
áldott új évet kíván
olvasóinak a Békeharang.**